

Sector	: Inwoners	Openbaar: ☒
Afdeling	: Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn	Niet openbaar: ☐
Zaaknummer(s) ingekomen stuk(ken)	:	Kabinet: ☐
Behandelend medewerk(st)er	: Hans Jansen Tel.: (0495) 57 53 19	
Portefuillehouder(s)	: P.P.H. Sterk	Nummer B&W-advies: BW-008169

ONDERWERP

Tariefproblematiek PGB Wmo en Jeugdwet

ADVIES

1. Besluiten om de hardheidsclausule, zoals bedoeld in artikel 17, lid 1 van de Wmo verordening 2015 en artikel 11 van de Verordening jeugdhulp gemeente Weert 2015, toe te passen om maatwerk in PGB mogelijk te maken indien het tarief voor Begeleiding individueel door categorie A hulpverleners (professionele organisaties) hoger is dan het in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Weert 2015 aangegeven maximum tarief;
2. Besluiten om mandaat te verlenen aan het afdelingshoofd WIZ en het Centrum voor Jeugd en Gezin om in individuele gevallen en met een looptijd tot uiterlijk 1 juli 2015 het maximale tarief voor Begeleiding individueel door categorie A hulpverleners (professionele organisaties) te verhogen tot € 63,- per uur;
3. Besluiten om als tijdelijke oplossing de werkwijze in te voeren zoals aangegeven in het advies van het regionaal ondersteuningsteam 3D van 27 februari 2015.

TOELICHTING

Relatie met vorig voorstel:

RAD-001019 Wmo verordening 2015, vastgesteld door de Raad op 9 oktober 2014;
 BW-007946 Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Weert 2015, vastgesteld door uw college op 11 december 2014;
 RAD-001020 Verordening jeugdhulp gemeente Weert 2015, vastgesteld door de Raad op 9 oktober 2014;
 BW-007872 Nadere regels jeugdhulp 2015, vastgesteld door uw college op 27 november 2014.

Weert, 27 februari 2015 De directeur,	S		B	W	W	W	W
				HL	FVE	PS	GG
	akkoord						
	bespreken						
Behandeling uiterlijk in college van 10 maart 2015							

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:

- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

- A-stuk
 B-stuk
 C-stuk

Beslissing d.d.:

Akkoord met advies
 10 MAART 2015

Nummer: 13

De secretaris
 Totaal aantal pagina's: 4
 Pagina 1

Algemeen:

Een aantal klanten en aanbieders heeft signalen afgegeven dat de hoogte van het PGB uurtarief voor professionele organisaties voor (gespecialiseerde vormen van) individuele begeleiding onder het in 2015 geldende (nieuwe) Wmo-regime niet toereikend is voor het leveren van ondersteuning aan PGB-klanten. Omdat het PGB de enige manier is, voor aanbieders zonder of met ontoereikend budget voor zorg in natura (ZIN), om ondersteuning aan cliënten te kunnen leveren. Daardoor wordt het probleem zowel bij klanten als bij aanbieders als zeer urgent ervaren.

De PGB tarieven voor de Wmo en Jeugdwet 2015 zijn afgeleid van de in 2014 onder het AWBZ regime gehanteerde tariefstructuur. Naar nu blijkt waren er onder de AWBZ twee andere zaken méér flexibel geregeld dan in de huidige Wmo en Jeugdwet. Daardoor ontstaan er problemen met het door de PGB houder aan zijn hulpverlener te betalen maximale uurtarief en de toereikendheid van het toe te kennen PGB (jaar)budget. De problematiek is als volgt te duiden:

1. De AWBZ indiceerde op bandbreedte, waardoor de aanbieder en de klant ruimte hadden om het precieze aantal uren in nauwe afstemming met elkaar te bepalen. Het PGB was vastgesteld op het midden van de bandbreedte. Bijvoorbeeld bij een klasse 2 tot 3,9 uur per week was het PGB berekend op een gemiddelde van 3 uur per week. De klant kon in overleg met zijn hulpverlener kiezen voor 2 uur per week tegen een hoger uurtarief of 3,9 uur per week tegen een lager uurtarief. Alle varianten daartussen kwamen voor. In de Wmo wordt niet in klassen maar in uren geïndiceerd waardoor de flexibiliteit minder wordt. Tevens zaten in het totale PGB-(jaar)bedrag vaak ook nog PGB-onderdelen waarmee klant en aanbieder (legitiem) konden substitueren.

2. In de AWBZ was het gebruikelijk en toegestaan dat de klant met de aanbieder een ander tarief in de betaling/zorgovereenkomst overeenkwam dan het uurtarief waarmee door het zorgkantoor gerekend werd voor de bepaling van het totale PGB (jaar)budget (in dit geval het uurtarief van 35,84 euro). Het maximum tarief dat met de aanbieder afgesproken mocht worden was 63 euro per uur.

Aanbieders geven aan dat hun werkelijke kostprijs in de buurt van dit bedrag ligt vanwege de kosten die samenhangen met het in dienst hebben van HBO opgeleide medewerkers, de aard van de doelgroep die begeleid wordt, de (nodige) flexibiliteit van dienstverlening (24u per dag bereikbaarheid en extra multidisciplinair casusoverleg) en de eventuele reistijd en bijkomende kosten.

Het advies is daarom om:

1. Waar het binnen het vastgestelde beleid en de daarbij horende tariefstructuur niet mogelijk is om maatwerk te leveren zoals bedoeld in artikel 2.1.3. lid 2 sub b. van de Wmo, de hardheidsclausule te gebruiken om in individuele en specifieke gevallen toch tot een passende maatwerkvoorziening te komen. Deze tijdelijke oplossing geldt tot uiterlijk 1 juli 2015;
2. Mandaat te verlenen aan het afdelingshoofd WIZ en het centrum voor Jeugd en Gezin om in individuele gevallen en met een looptijd tot uiterlijk 1 juli 2015 het maximale tarief voor Begeleiding individueel door categorie A hulpverleners (professionele organisaties) te verhogen tot € 63,- per uur;
3. Deze tijdelijke oplossing uit te voeren conform de in de bijlage "Advies van regionaal ondersteuningsteam 3D" beschreven werkwijze waarbij de oplossing eerst gezocht wordt binnen de omvang van het reeds toegewezen PGB en pas wanneer daartoe onvoldoende mogelijkheden bestaan het PGB te verhogen op basis van het onder 2 genoemde maximum tarief.

Argumenten:

De gemeente dient op grond van artikel 2.1.3. lid 2 sub b. van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) en artikel 2.9 sub c. van de Jeugdwet zorg te dragen voor een systematiek voor het vaststellen van de hoogte van een PGB waarbij geldt dat de hoogte

van het PGB toereikend moet zijn. Nu blijkt dat in een aantal gevallen de hoogte van het PGB, volgens de in de verordening, de beleidsregels en het besluit nadere regels toegepaste berekeningsmethode, niet toereikend is doet zich de noodzaak voor tot reparatie omdat in deze gevallen de klant niet de noodzakelijke maatwerk ondersteuning kan inkopen.

Risico's:

Het is op dit moment niet mogelijk om de omvang van het probleem te kwantificeren. Reden is dat we nog voornamelijk te maken hebben met "oude" cliënten met overgangsrecht. In slechts enkele gevallen, namelijk wanneer een cliënt ZIN in PGB wil omzetten en/of met een PGB gebruik wil maken van gespecialiseerde vormen van begeleiding, en er met zijn hulpverlener niet uit komt, wordt het probleem aan de gemeente gemeld. Daarbij komt dat zowel voor Wmo als ook voor jeugd nog nauwelijks nieuwe PGB's zijn afgegeven. Het is op dit moment eveneens niet duidelijk in welke mate dit probleem een structureel karakter heeft. Daarvoor is het noodzakelijk een nadere analyse uit te voeren waarbij aard, frequentie, omvang en reikwijdte van deze problematiek wordt onderzocht. Het is echter niet mogelijk om te wachten op de uitkomst van deze analyse omdat gemeenten de plicht hebben om burgers met een beperking te compenseren. Vandaar deze tijdelijke maatregel.

Vanuit de samenwerking tussen de 7 Midden-Limburgse gemeenten is een werkgroep juridische zaken ingesteld. Deze juridische werkgroep heeft geadviseerd over de toepassing van de hardheidsclausule in de verordening Wmo en Jeugdhulp. Vanuit een juridisch perspectief lijkt het inzetten van de hardheidsclausule niet het meest geijkte middel om een financieel probleem op te lossen. Daarnaast kan het toepassen van de hardheidsclausule tot andere juridische risico's leiden bijvoorbeeld bij bezwaar en beroep. Er is echter geen andere afwijkingsmogelijkheid in de verordening, de beleidsregels en het besluit nadere regels opgenomen zodat het toepassen van de hardheidsclausule voor de korte termijn de enig overblijvende optie is. De juridische werkgroep adviseert dan ook om de afwijkingsbevoegdheid voor een zo kort mogelijke periode toe te passen en in de beschikkingen een einddatum op te nemen van ten laatste 1 juli 2015.

Het probleem is inmiddels onder de aandacht gebracht bij het Regionaal Ondersteuningsteam Regie en wordt gevolgd door en afgestemd met de projectleiders/strategisch beleidsadviseurs Wmo en Jeugd. Omdat er sprake kan zijn van herziening van (delen van) het vastgestelde PGB beleid is de regionale werkgroep PGB gevraagd om op korte termijn een nadere analyse van de problematiek te maken en een (structurele) oplossingsrichting voor te stellen. In de regionale PGB werkgroep zijn de Midden-Limburgse gemeenten en een afvaardiging van het ondersteuningsteam vertegenwoordigd. De inzet is om de onderliggende analyse tijdige te maken zodat voor 1 juli de definitieve oplossing kan worden voorgesteld.

JURIDISCHE GEVOLGEN (o.a. FATALE TERMIJNEN/HANDHAVING)

Geen

FINANCIËLE EN PERSONELE GEVOLGEN

Begrotingspost:

Zoals hiervoor aangegeven is de financiële omvang van deze tijdelijke maatregel niet te kwantificeren. Vooralsnog wordt daarom aangenomen dat de eventuele financiële consequenties kunnen worden opgevangen binnen de budgetten PGB Wmo en PGB Jeugd op respectievelijk grootboeknummer 672.00.00 en 672.00.01 categorie 6.423.009 van in totaliteit € 3.160.489,00.

Beschikbaar bedrag:

De werkwijze is erop gericht om met de aanpassing van het maximum uurtarief op cliënt niveau toch binnen het vastgestelde PGB budget te blijven. In dat geval zal er geen effect zijn op de uiteindelijke bestedingen.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Voor wie is dit advies van belang?:

- ❖ Raadsleden
- ❖ Interne organisatie

Nadere specificatie:

Interne organisatie via bijgevoegd advies van het regionaal ondersteuningsteam 3D.

Geadviseerd wordt de volgende communicatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ TILS-lijst

Nadere specificatie:

Geadviseerd wordt de volgende participatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ Niet van toepassing

OVERLEG GEVOERD MET

Intern:

Werkgroep juridisch van de samenwerkende gemeenten Midden-Limburg
Regionaal ondersteuningsteam 3D Midden-Limburg
Werkgroep PGB Midden-Limburg
Wim Kaldenhoven, concern controller gemeente Roermond
Jos Verheesen, financieel adviseur
Eefje Vogels, Wmo controller

Extern:

Diverse aanbieders van natura en PGB vormen van ondersteuning

BIJLAGEN

Openbaar:

Bijlage 1 Advies van regionaal ondersteuningsteam 3D

Niet-openbaar:

Niet van toepassing

Advies van regionaal ondersteuningsteam 3D

Datum: 27 februari 2015
Bestemd voor: Uitvoeringsafdelingen Wmo
Kopie: Transformatiemanagers
Betreft: Ontoereikende hoogte PGB-bedragen professionals BGI

Het gesignaleerde probleem

Een aantal klanten en aanbieders heeft signalen afgegeven dat de hoogte van het PGB uurtarief voor professionele organisaties voor (gespecialiseerde vormen van) individuele begeleiding onder het in 2015 geldende (nieuwe) Wmo-regime niet toereikend is voor het leveren van ondersteuning aan PGB-klanten. Omdat het PGB de enige manier voor aanbieders zonder of met ontoereikend ZIN budget is om ondersteuning aan cliënten te kunnen leveren, wordt het probleem bij klanten als bij aanbieders als zeer urgent ervaren.

Basis voor het huidige PGB-beleid

Voor het bepalen van de hoogte van de PGB uurtarieven voor 2015 is aangesloten bij de tarieven zoals deze in 2014 onder het toenmalig AWBZ regime door de NZA zijn vastgesteld. Uitgangspunt was om, vanwege de rechtsgelijkheid tussen cliënten met overgangsrecht en nieuwe cliënten, zoveel mogelijk aan te sluiten bij de AWBZ structuur, voor zover dat geen extra financiële last voor de gemeenten met zich meebracht. De basis voor het huidige PGB-beleid ligt vast in de beleidsregels, het besluit nadere regels Wmo en de daarbij horende notitie: Onderbouwing hoogte PGB-tarieven voor Jeugd en Wmo ML, die gelijktijdig door de 7 Midden-Limburgse colleges is vastgesteld in november/december 2014.

Waar vindt het probleem zijn oorsprong?

Inmiddels heeft een aantal aanbieders laten weten dat de tarieven inderdaad overeenkomen met de AWBZ, maar dat er onder de AWBZ twee andere zaken méér flexibel geregeld waren dan in de huidige Wmo. Daardoor ontstaan er problemen met het door de PGB houder aan zijn hulpverlener te betalen maximale uurtarief en de toereikendheid van het toe te kennen PGB (jaar)budget. De problematiek is als volgt te duiden:

1. De AWBZ indiceerde op bandbreedte, waardoor de aanbieder en de klant ruimte hadden om het precieze aantal uren in nauwe afstemming met elkaar te bepalen. Het PGB was vastgesteld op het midden van de bandbreedte. Bijvoorbeeld bij een klasse 2 to 3,9 uur per week is het PGB berekend op een gemiddelde van 3 uur per week. De klant kan in overleg met zijn hulpverlener kiezen voor 2 uur per week tegen een hoger uurtarief of 3,9 uur per week tegen een lager uurtarief. Alle varianten daartussen komen voor.

In de Wmo wordt niet in klassen maar in uren geïndiceerd waardoor de flexibiliteit minder wordt. Tevens zaten in het totale PGB (jaar)bedrag vaak ook nog PGB onderdelen waarmee klant en aanbieder (legitiem) mee konden substitueren.

2. In de AWBZ was het gebruikelijk en toegestaan dat de klant met de aanbieder een ander tarief in de betaling/zorgovereenkomst overeenkwam dan het uurtarief waarmee door het zorgkantoor gerekend werd voor de bepaling van het totale PGB (jaar)budget (in dit geval het uurtarief van 35,84 euro). Het maximum tarief dat met de aanbieder afgesproken mocht worden was 63 euro per uur of 58 euro per dagdeel. Aanbieders geven aan dat hun werkelijke kostprijs in de buurt van dit bedrag ligt vanwege de kosten die samenhangen met het in dienst hebben van hun HBO

Advies van regionaal ondersteuningsteam 3D

opgeleide medewerkers, de aard van de doelgroep die begeleid wordt, de (nodige) flexibiliteit van dienstverlening (24u per dag bereikbaarheid en extra multidisciplinair casusoverleg) en de eventuele reistijd en kosten.

Reikwijdte van het probleem

Op dit moment is nog niet duidelijk aan te geven wat de reikwijdte van het gesignaleerde probleem is. Wat wél duidelijk is, is dat dit probleem zich momenteel alleen voordoet bij individuele begeleiding en niet bij groepsbegeleiding.

Er moet nog nader gevolgd en geanalyseerd worden:

- Hoe vaak en bij wie zich dit probleem voordoet
- Of de problematiek bij jeugd en Wmo gelijklopend of divers is
- Of dit een ongewenst probleem is of een uitwerking van het bewust nieuw ingezette PGB-beleid
- Of het een probleem is dat met name bij aanbieders rust, of dat het een probleem is dat vooral de klant raakt
- Of het een generiek probleem is voor alle professionele die met een PGB werken of een probleem dat zich enkel beperkt tot specifieke aanbieders, doelgroepen, gespecialiseerde vormen van begeleiding
- Of het probleem ligt aan de nog niet op de bezuiniging aangepaste werkwijze van PGB-aanbieders of dat er sprake is van een realistisch en goed onderbouwd probleem
- Of er alternatieven zijn om het probleem op te lossen (ZIN, andere aanbieder met lagere PGB-tarieven)

Middellange termijn-aanpak regionaal Midden-Limburg Jeugd en Wmo

Het probleem is onder de aandacht gebracht bij het Regionaal Ondersteuningsteam Regie en wordt gevolgd door en afgestemd met de projectleiders/strategisch beleidsadviseurs Wmo en Jeugd.

Omdat er sprake kan zijn van herziening van (delen van) het vastgestelde PGB-beleid is de regionale werkgroep PGB gevraagd om een nadere analyse van de problematiek te maken en een (structurele) oplossingsrichting voor te stellen. In de regionale PGB werkgroep zijn de Midden-Limburgse gemeenten en een afvaardiging van het ondersteuningsteam vertegenwoordigd

Indien nodig zal de werkgroep de beleidsmatige aanpassingen organiseren en de daarbij horende bestuurlijke besluitvormingstrajecten voorbereiden.

Korte termijn- en spoedeisende aanpak lokaal

Er is voldoende urgentie om ook een tijdelijke oplossing voor de korte termijn af te spreken. De gemeente dient op grond van artikel 2.1.3. lid 2 sub b. van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) zorg te dragen voor een systematiek voor het vaststellen van de hoogte van een PGB waarbij geldt dat de hoogte van het PGB toereikend moet zijn. Nu blijkt dat in een aantal gevallen de hoogte van het PGB, volgens de in de verordening, de beleidsregels en het besluit nadere regels toegepaste berekeningsmethode, niet toereikend is doet zich de noodzaak voor tot reparatie omdat in deze gevallen de klant niet de noodzakelijke maatwerk ondersteuning kan inkopen.

Het advies is daarom om, daar waar het binnen het vastgestelde beleid en de daarbij horende tariefstructuur niet mogelijk is om maatwerk te leveren zoals bedoeld in artikel 2.1.3. lid 2 sub b. van de Wmo, de hardheidsclausule te gebruiken om in een individueel en specifiek geval toch tot een passende maatwerkvoorziening te komen. De

Advies van regionaal ondersteuningsteam 3D

hardheidsclausule kan gebruikt worden om situaties van onbillijkheid van overwegende aard voor de cliënt te voorkomen.

Hiertoe kan de volgende werkwijze richtinggevend zijn. Deze zal per gemeente in de uitvoering verder uitgewerkt moeten worden:

1. Uit het budgetplan c.q. bijbehorende keukentafelgesprek moet duidelijk aangegeven zijn dat het bedrag van 35,84 euro voor de betreffende aanbieder en de klant niet toereikend blijkt.
2. De consulent kan op basis van het gesprek en de gegevens in het budgetplan inschatten of de duurdere specialistische zorg van de betreffende aanbieder in dit specifieke geval noodzakelijk is vanuit maatwerk, of dat er ook kan worden volstaan met een alternatief (en dus goedkoper) aanbod ZIN bij gecontracteerde partijen of een andere PGB-aanbieder.
3. Indien gebleken is dat er geen vergelijkbaar alternatief voor handen is, de door de klant en aanbieder aangedragen maatwerkoplossing door de consulent als noodzakelijk wordt beschouwd en er onbillijkheden van overwegende aard ontstaan voor de cliënt als er geen ondersteuning in deze vorm wordt geleverd, is het aan de lokale gemeente om tot creatieve oplossingen te komen in het belang van de klant. Dat kan via de hardheidsclausule door de volgende sporen te volgen:
 - A. De cliënt ruimte te geven om binnen de geïndiceerde PGB-uren en budgetten (aantal uren x 35,84 voor een bepaalde periode) zelf met de aanbieder te bepalen hoeveel uren er daadwerkelijk worden ingezet tegen welk tarief. Het is aan de klant en de aanbieder samen om te kiezen voor minder inzet van uren dan geïndiceerd omdat hij ervan overtuigd is dat hij met méér kwaliteit (lees gespecialiseerdere en dus duurdere ondersteuning a.g.v. het inzetten van hoger gekwalificeerd personeel) ondanks de mindere verzilvering van uren hetzelfde doel kan bereiken. Daarbij geldt dat het door de klant aan de aanbieder betaalde verhoogde tarief nooit meer mag zijn dan de tarieven van ZIN voor de betreffende aanbieder (zie productcatalogus), met als absolute maximum van 63 euro per uur (gelijk aan maximum tarief uit de AWBZ). Het totaal te verstrekken PGB-bedrag blijft daardoor voor de gemeente gelijk.
 - B. En indien dit nog steeds niet de noodzakelijke ruimte voor maatwerk biedt, dan optie 2 als uiterst noodscenario: het tarief van het aantal geïndiceerde PGB-uren (tijdelijk) verhogen tot maximaal de tarieven van ZIN voor de betreffende aanbieder (zie productcatalogus), met als absolute maximum van 63 euro per uur (gelijk aan maximum tarief uit de AWBZ).
 - C. Deze werkwijze toe te passen totdat een andere meer structurele oplossing voorhanden is en de op deze wijze vastgestelde PGB's geen langere looptijd te geven dan tot 1 juli 2015.

Status van deze notitie

Deze regionaal opgestelde en afgestemde notitie is een regionaal advies aan de lokale gemeenten over hoe om te gaan met de ontstane situatie voor de periode waarin de situatie nog niet geheel helder is en er nog geen formele beleidsmatig keuzes zijn gemaakt over de handhaving c.q. aanpassing van het regionaal vastgestelde PGB-beleid per 1 januari 2015. Uiteraard zijn lokale gemeenten zelf verantwoordelijk voor het organiseren van maatwerk rondom de klant, ook in situaties waarin om meer creativiteit wordt gevraagd dan hetgeen generiek in beleid is vastgelegd c.q. binnen de generieke financiële kaders mogelijk is.